

“Hi ha una provincialització absoluta dels mitjans”

Miquel Calçada
i Olivella, Mikimoto,
sent passió per la ràdio.
Amb tossuderia i les
idees clares, ha bastit,
amb Carles Cuní,
el Grup Flaix.
Actualment, el creador
de ‘Persones Humanes’
(més que un programa
de televisió,
tot un fenomen social)
esgrimeix Flaix FM,
Flaixbac i, des de l’abril,
FlaixTV, com a carta
de presentació.
Passió per la ràdio, sí.
I pel país.

Un gran retrat de Francesc Macià presideix el despatx de Miquel Calçada, Mikimoto. A fora, des del finestral, el trànsit del Passeig de Gràcia de Barcelona. A dins, el tràfec d’un grup de comunicació punter en la radiofórmula. I en d’altres coses. Durant una estona, per obra i gràcia d’una gravadora encesa, el temps s’atura. Comença ell, que juga a casa.

—Hola, hola... Sí.

Efectivament, el magnetòfon funciona.

—Quan arribarà Flaix FM a tots els Països Catalans?

—En aquests moments, menys a l’Alguer i a Lleida, som a tot arreu. És curiós que, amb l’acord amb el grup Serra, hem arribat abans a Mallorca que a Lleida. Al País Valencià, gràcies a la col·laboració d’Acció Cultural, ja estem emetent en fase de proves a Castelló a la freqüència 88, a València, a la 91.5, i a Alacant. Però, a veure, al marge de la voluntat, que hi és, també es tracta d’una qüestió estrictament comercial. És evident que si fas ràdio en català el més normal del món és mirar d’arribar al màxim de llocs possibles on la gent t’entén. Per tant, no hi veig cap cosa estranya, és qüestió de mercat.

—Potser és un criteri que no es fa valdre prou.

—Exactament, perquè sempre hi ha aquesta por de pensar que en català no es pot fer res. Sempre he cregut que no és una qüestió de l’idioma, sinó del producte: si el que fas, ho fas ben fet, no ha de sortir malament.

—Quina és la filosofia del Grup Flaix?

—Flaix és una emissora que vam

muntar amb Carles Cuní l’any 1992 arran de presentar-nos a un procés amb concessió. Ens hi vam presentar sense massa esperances, però finalment ens van donar una freqüència a Terrassa en un forat, i a partir d’aquí vam poder posar en pràctica el que pensàvem que havia de ser una emissora de ràdio. Volem gestionar i vam muntar l’emissora sota tres paràmetres molt concrets: com a repte personal i professional, com a repte empresarial i com a repte de país. No enteníem com era possible que hi hagués una sola emissora que acaparés 500.000 oients amb música. Potser, el que dèiem, ho hauria d’haver estat la RAC. És clar que ja va fer el seu paper, sobretot a la conurbació de Barcelona, però segurament hauria d’haver estat molt més popular i no conformar-se amb allò de “No hi arriba tothom”, sinó mirar qui té més audiència i anar a agafar-lo. Això, precisament, és el que nosaltres vam pretendre des de bon començament.

—Miquel Calçada i Carles Cuní, dos homes i un destí?

—Sí, bé... Ell en té un altre, de destí [I riu]. Però sí que es pot dir, en certa manera. Per cert, Calçada s’escriu amb c trencada.

—Ah sí?

—Sí. Ho vaig normalitzar. Va ser al mateix moment que vam canviar el Flash per Flaix, quan el senyor Jordi Mir va aparèixer per aquesta casa i va dir que a veure què fèiem. Vam anar a mirar partides de naixement i resulta que tant el meu pare com el meu avi tenien el cognom escrit amb s. I jo que

“Per respecte a l’audiència jo no he parlat mai en espanyol a Catalunya Ràdio ni a TV3. Però sembla que ara tot és més normal, més modern i més d’allò: ara és absolutament bilingüe”

li dic: “Mir, què he de fer?”, i ell, “Si vols normalitzar-ho... Però si no, posa-ho amb s”. I ho vam normalitzar.

—S’han posat al capdavant de la radiofórmula que s’escolta al nostre país i a més a més ho han fet en català. Fa uns anys hauria semblat impossible.

—Exactament. I això és pel fet d’haver vist que si hi ha un bon producte i una bona manera de fer, en aquest país funciona. Això què vol dir? Que la gent està ja cansada —i crec que és bo— que després de vint anys encara haguem d’anar amb actituds resistencialistes. Ara mateix, per exemple, hi ha hagut el tema del CAT. Jo celebri que hi hagi gent que se’l posi, i jo seré el primer que ho faré si em canvia el cotxe i em donen la matrícula nova, però no se li pot demanar al conjunt de la població que després de vint anys continuï a la resistència, quan ja hauria d’haver-hi unes normatives i unes lleis que ho haurien d’haver solucionat. Recordo que fa tres anys, quan la gent de Convergència ajudava la gent del PP perquè no tenien majoria suficient, aquest tema ja va sortir, però no es van posar d’acord i va quedar sota el calaix. Doncs, quan aquests han tingut la majoria, l’han

tret del calaix i s’ha acabat la història. No pots dir, ara, “Mireu què ens fan...”, perquè aquí no s’ha actuat de la manera que calia. Com no se li pot demanar a la gent que compri només productes etiquetats en català. Ei, que jo els compraré, però és que ja hi haurien d’estar tots, etiquetats en català! Han tingut vint anys, per fer les lleis. I això és el que sap greu. Penso.

—A més de l’idioma, vostès li han donat a la radiofórmula un tarannà propi.

—Després de treballar anys a la ràdio, d’haver vist i d’haver après, tens ganes de projectar tot això amb la feina que fas. I penses, d’entrada, perquè una emissora de radiofórmula musical no pot tenir informatius? No n’hi ha cap més que en tingui, és veritat. I segurament és contraproductiu, segurament algú deu canviar d’emissora quan fem les notícies, encara que sigui per dos minuts. Però vaja, creiem que el jovent no necessàriament ha de ser autista, no?

—Els *quillos* es catalanitzen escoltant Flaix FM?

—Aquesta és una altra funció social. El país és el que és i encara que un 60% de l’audiència és castellanoparlant, nosaltres emetem en català. Però no en fem bandera, d’això, ni de res. Senzillament som una ràdio normal... Encara que em sembla que no hi ha cap altre mitjà en què, si un client fa definitivament la falca en espanyol i no la vol traduir, se li diu que no s’emetrà. Aquí no passem absolutament cap publicitat en espanyol perquè entenem que la publicitat forma part de la programació. És clar que donem totes les facilitats per traduir i tot això. Però també és veritat que hi insistim.

—I són rendibles, a més.

—Sí, és clar.

—Els seus megaaplecs, on ajunten *drag-queens*, castellers i música dance, mouen milers de joves i, tot i això, el ressò mediàtic és prou minso.

—Aquesta és l’altra. No hi ha gaire gent, a part del nostre amic Justo Molinero, que pugui muntar coses d’aquestes i pujar 25 o 30.000 persones al Palau Sant Jordi pagant una entrada per un espectacle que, evidentment,

s’ho val, no? Però també és evident que tots els mitjans formen grups de comunicació i, per tant, no deixa de ser normal que *La Vanguardia*, que també té emissores, o *El Periódico*, no se’n facin ressò, que TV3 o Catalunya Ràdio no se’n facin ressò... Pot ser normal, però fins a cert punt, perquè ara ha sortit la tele i encara el lector de *La Vanguardia* no sap que hi ha una televisió nova a Barcelona, a Girona i a Lleida. Ja entenc que hi hagi aquest esperit de grup, però hi ha coses que són notícia, tant si ens agrada com si no.

—La música és la seva vida?

—La música i la ràdio. La ràdio.

—Als catorze anys va començar a Ràdio Terrassa. A casa no se li van enfadar?

—Sí. Perquè jo no volia fer cortines i la ràdio em costava el preu del tren i no em donava ni un duro i això els sabia greu. Però, el jovent, ja se sap...

—D’on surt Mikimoto?

—De Sabadell. I, el nom, de la contracció entre Miquel i moto, me’l deien a Catalunya Ràdio fins que va venir Josep Cuní i el va exterioritzar. Però el senyor Mikimoto existeix: va néixer el segle passat, va ser l’inventor de la perla cultivada i...

—Això ho està dient de debò?

—Perdona’m una cosa. [Agafa un catàleg i el mostra.] Què hi diu aquí?

—Mikimoto, sí.

—Mira-te’l. El Kokixi Mikimoto. Doncs aquest senyor, pobret, també va ser molt tenaç. Ell va pensar, i si posem un gra aquí dins i les cultivem, les perles? Quan va presentar l’invent a París li van tirar a terra perquè deien que allò era artificial. Però al final se’n va sortir.

—El Mikimoto català és una barreja de Cors Clavé i màquina?

—Bé, la màquina no és el que més m’agrada. En tot cas, el house, garage i tot això. Però també la cançó italiana dels anys seixanta i la música simfònica. M’agrada tot, excepte el heavy. I excepte algun grup d’aquest país que no puc, no puc... O sigui, és que no puc, haurien d’estar prohibits. No ho diré, no; no diré noms. Però en fi, el que deies, sí, vaig cantar als Cors

de Clavé, a l'Orfeó de Sabadell, vaig cantar a la Coral Rodamon i als Pue-ricantors. I feia solfeig i piano i teoria. Jo volia ser futbolista, com tothom, però em van portar cap aquí.

—Però diu que li hauria agradat ser...

—...Missioner!

—...Diplomàtic.

—També. Són oficis que et permeten viatjar molt.

—I per viatjar a Bongònia calen ulleres de sol?

—Oh Bongònia! era un programa de videoclips diferent i molt surrealista. Només hi faltava que jo em posés ulleres fosques perquè era incapaç d'aprendre'm el guió i així no es notava que llegia. Després, amb els anys, a meitat de temporada del *Persones*, sí que vaig demanar el *teleprompter*. Si els d'informatius en podien tenir, per què nosaltres no? I a partir d'aquí ja vaig ser el rei del *teleprompter*.

—Si avui és dijous, això és *Persones Humanes*?

—És cert que durant força temps el vam fer en dijous. Però sempre vam tenir l'handicap que no ens col·locaven en *prime time*. Començàvem a les onze, quarts de dotze, a les dotze... Deien "Ara estem fent una sèrie, però quan s'acabi...". I quan s'acabava en començava una altra.

—Tot i això el programa ha estat considerat una fita per a molta gent.

—Sí, per a mi i tot. I per a la gent que treballàvem en equip. Encara que segurament no érem els reis de les audiències ni del *share*, sí que teníem molt clar que qualsevol cosa que sortia en el *Persones* tenia un ressò social que no aconseguien altres programes. I també hi havia els diaris, que ens estimaven molt...

—De l'Elena no en direm res...

—Mira, l'altre dia un estudiant em va portar tot un treball que ha fet sobre el tema: "La censura monàrquica. El cas Mikimoto." Bé, crec que allò va ser un pecat d'ingenuïtat per part meua, en el sentit que no vaig ser prou conscient del que significava focalitzar l'atenció en una persona concreta des de la televisió, ja sigui aquesta noia o un taxista que passa pel carrer. Si, a més a més, tens la mania que no

"Flaix és un repte personal, un repte empresarial i un repte de país."

vols riures pregravats i per això poses uns micros sobre el públic i mentre parles del taxista estàs sentint riure tota l'estona, doncs pot ser bastant bèstia. Ara treuria els riures i potser aquell vídeo que no em va acabar d'agradar. De fet, si ara fos a la tele potser canviaria tot el programa i no parlariem d'aquesta persona sinó del rei directament o de la institució monàrquica en si. I el que tampoc no fariem és dir que ens hem equivocat.

—Hi ha qui en parla amb reverència, del *Persones Humanes*.

—I qui en parla de referència, que ja comença a tenir uns quants anys. Però sí, en el seu moment va tenir la gràcia d'intentar la fórmula del *talk show* i barrejar-la amb altres formats. Fèiem paròdies, de tant en tant, com aquella dels suposats periodistes de la tele que s'obliden que ells han de ser els transmissors i no els protagonistes absoluts...

—I, com a *Pasta Gansa*, s'insistia, lúdicament, en el coneixement del país.

—El tema "comarquil", sí. Penso que tant Catalunya Ràdio com TV3 van ser creades amb una funció, com a mitjans nacionals. Perquè, fa vint anys sembla que això era una nació,

no? Per tant, si els continguts d'aquestes emissores no responen a una realitat nacional, no responen a res. Això al principi era molt clar, i bé, ara... Ara és absolutament patètic i lamentable. I fins i tot execrable. Quan sento que el *Telenotícies* parla de Catalunya com a una "comunitat" o quan no es pot fer un programa de contingut lúdic si no és entrevistant Torrente, posem per cas, el que observo és que hi ha una provincialització absoluta dels mitjans públics. No sé si això és fruit de la falta de voluntat política per evitar-ho, o a causa de la gent que gestiona aquests mitjans, o per què. No ho entenc.

—Creu que té remei?

—Sí, encara que ara és més difícil, de fer-ho. És a dir, per respecte a l'audiència jo no he parlat mai en espanyol a Catalunya Ràdio ni a TV3, hagi portat Chiquito de la Calzada o qui sigui. Però sembla que ara tot és més normal, més modern i més d'allò; ara és absolutament bilingüe. Perquè és una altra realitat, és clar, som ciutadans del món i globalització i totes les ximpleries aquestes. És molt trist. Potser sí, que precisament nosaltres estem nedant contracorrent i anem a l'inrevés, ja podria ser.

—Mikimoto sempre s'ha buscat la vida per poder fer el que creu. Ha creat una productora —La sargantana voladora—, el Grup Flaix, ara la televisió...

—Sí, ja sé que és una frase molt antiga i molt gastada i molt de tot, aquella de Kennedy, "No et preguntis el que pot fer el teu país per a tu..., etcètera", però una mica és això. Ja n'estic cansat, de gent que es queixa per tot, negativa per sistema. Potser sí que he tingut sort, jo, però penso que si treballes i si tens molt clar què vols i ets constant i tot plegat, a la llarga (atenció, frase) "qui sembla, recull".

—Per acabar, ràpidament: Alicia Koplowitz o Martina Navratilova?

—Homeee...! Totes dues, sí.

—Ràdio o televisió?

—Més ràdio que tele. Ràdio.

—Mikimoto o Miquel Calçada?

—El que vulguis. El nom no fa la cosa.

Núria Cadenas